

IDENTIFICAREA ELEVILOR AFLAȚI ÎN SITUAȚIE DE RISC

INSTRUCȚIUNI PENTRU DIRECTORI

Index

Introducere

1. [Cunoașterea problemei](#)
2. [Primirea noilor elevi](#)
3. [Comunicarea: profesori, elevi, familie](#)
4. [Metode și proiecte](#)
5. [Evaluarea](#)
6. [Monitorizarea](#)
7. [Analiza](#)
8. [Raport: în interiorul și în afara școlii](#)
9. [Cum să concepi și să planifici pentru viitor](#)
10. [Colectarea și diseminarea de bune practici](#)

Introducere

Conducătorul instituției este direct implicat în identificarea elevilor cu risc de abandon, în aspectele organizatorice, în sistemul de relații care sunt create în școală, în evaluarea rezultatelor învățării și în capacitatea de a proiecta intervenții. Instrucțiunile acoperă, astfel, toate acțiunile pe care conducătorul instituției le analizează pentru identificarea problemei și a diferitelor etape, au legătură cu capacitatea sa nu numai de a le gestiona, ci și de a stabili relații eficiente cu zona locală și cu efectul social negativ al școlii. Pentru fiecare pas este posibil să aveți link-uri, resurse online și informații cu privire la alte proiecte.

Cunoașterea problemei

La ce anume ne referim când vorbim despre termenul de cunoaștere? Mai întâi de toate, trebuie să luăm în considerare sistemul legislativ al fiecărei țări în ceea ce privește educația și formarea profesională, momentele diferite ale școlii obligatorii, organizarea sistemului educațional și a resurselor profesionale în contextul European al CEC (Cadru European al Calificărilor). Este important să se cunoască și să se compare sistemele naționale de educație, să se ia în considerare sistemul European de educație în ceea ce privește învățământul obligatoriu și, de asemenea, diferitele arii tematice cu privire la principalele teme ale educației din Europa. Desigur, conducătorul instituției trebuie să cunoască orientările locale și naționale ale sistemelor de educare și formare. Fiecare țară are propria Agenție Națională sau o agenție similară care se ocupă de actualizarea legislației școlare, dar din cauza diferențelor specifice sistemelor, trebuie să ia în considerare intervențiile regionale.

Site-uri web

- [Facts and Figures \(Fapte și cifre\)](#)
Sistemul European de Educație și ariile tematice de pe site-ul EACEA (Agenția executivă de cultură, educație și audiovizual).
- [Thematic Reports \(Rapoarte tematice\)](#)
Sistemul European de educație și arii tematice de pe site-ul EACEA (Agenția executivă de cultură, educație și audiovizual).
- [National Report \(Raport național\)](#)
Raportul național asupra problemelor cauzate de părăsirea timpurie a școlii, realizat de fiecare partener european de proiect.
- [European Qualifications Framework \(Cadru European de Calificări\)](#)
Cadru European de Calificări pentru învățare pe tot parcursul vieții (CEC) oferă un cadru comun de referință care ajută la compararea sistemelor naționale de calificări, a cadrelor și a nivelurilor lor.

Primirea noilor elevi

Perioada de primire constă în diferite acțiuni derulate de directori:

- crearea grupului de lucru (profesori, alți actori implicați în activitatea școlii);
- crearea unui plan de activități anual pentru noii elevi, cu reguli clare și ferme;
- organizarea unui sistem de comunicare – relațional și administrativ (vezi, de asemenea, pasul 3).

Perioada de primire durează tot anul, deci directorul trebuie să se întâlnească cu elevii, profesorii și familiile când apare vreo problemă; sunt necesare, desigur, cooperarea și informarea rapidă. În redactarea planului anual de activități, directorul va lua în calcul toate posibilitățile, formale și nonformale, care să ajute la identificarea și rezolvarea problemelor. Directorul nu poate coordona toate aspectele diferite ale riscurilor în care se află elevii; el are nevoie de un grup puternic pentru a coopera. Unul dintre cele mai importante scopuri ale grupului de lucru este să organizeze acțiuni de consiliere, să stabilească când se pot desfășura aceste acțiuni și modul cum pot fi identificați elevii care necesită consiliere. (Este nevoie de diverse niveluri de consiliere? Este necesar să se înceapă cu o acțiune generală care să cuprindă toți elevii? Și alte întrebări similare).

Manierele și momentele comunicării interne și externe sunt, de asemenea, foarte importante. Asemenea aspecte sunt abordate mai exact în pasul 3.

Proiecte

- [Course on Prevention of School Early Leaving \(Curs despre prevenirea părăsirii timpurii a școlii\)](#)
Documente, materiale și experiențele profesorilor pentru o comunicare eficientă cu elevii care lipsesc de la școală, părinții acestor elevi etc.
- [Autonomia, Life Skills E Peer Education \(Autonomie, deprinderi de viață și educație de la egal la egal\)](#)
Cu scopul de a activa un grup de lucru, se poate să fie utilă introducerea unor forme de tutoriat și educație de la egal la egal.

Comunicarea : profesori, elevi, familii

În identificarea elevilor aflați în situații de risc, comunicarea între toate părțile implicate este esențială, pentru a se acționa într-o manieră corectă și oportună, în interesul elevului și instruirii lui. Rolul directorului ar trebui să fie acela de a identifica rețeaua de comunicare, momentele și maniera de comunicare, atât în interiorul cât și în afara școlii. Mai întâi, directorul implică profesorii care supraveghează elevii zilnic și care pot identifica orice comportament posibil de risc. Personalul, în special dacă primește anumite roluri în cadrul clasei și al școlii, ar trebui să implice familiile și, posibil, alți operatori cu scopul de a rezolva problema și de a sugera cele mai bune oportunități. Există multe instrumente de comunicare ce pot fi utilizate pentru a identifica elevii aflați în risc de abandon. Datorită tehnologiei informației, controlul unor indicatori de risc, cum ar fi absențele sau întârzierile, pare a fi instantaneu. Familiile însele pot fi capabile să efectueze acest control, de la distanță. Oricum, directorul poate implementa măsuri de intervenție chiar având grijă de educația familiei împreună cu profesorii, prin întâlniri regulate, în momente fixate riguros, pe parcursul anului școlar și prin comunicare eficientă pe site-ul școlii.

Site-uri web

- [Course on Prevention of School Early Leaving \(Curs despre prevenirea părăsirii timpurii a școlii\)](#)
Portalul de incluziune școlară oferă un curs online pentru profesori cu scopul de a le oferi abilitățile necesare de comunicare eficientă atât cu elevii cât și cu părinții.
- [Product for teachers \(Produs pentru profesori\)](#)
Produsele dezvoltate de profesorii implicați în proiectul Stay@School și adresat profesorilor cu scopul de a identifica și preveni acele comportamente și situații care pot determina părăsirea timpurie a școlii.

Metode și proiecte

Profesorul trebuie să disemineze metode noi de predare în munca sa, pentru că metodele de predare sunt, cu siguranță, foarte importante în identificarea elevilor aflați în situații de risc. Acțiunile de recuperare a elevilor aflați în risc de abandon s-au dovedit a fi de succes atunci când acestea au legătură cu experiențele practice ale elevilor ce-i face protagoniști ai procesului lor de învățare. De aici derivă ideea centrală a alegerii aceluia tip de acțiune, ca bază a planificării activităților de prevenire. În această privință, cea mai funcțională metodă de predare pare a fi învățarea activă, deoarece permite aprecierea acelor stiluri de învățare ce sunt tipice elevilor aflați în situații de risc. În același timp oferă o bază solidă pentru motivare, încearcă să promoveze cunoștințele prin experiență și reflecție asupra experienței (meta-cunoaștere) și dezvoltă cunoștințe din ce în ce mai formalizate, prin inducție, punând în practică abilitățile necesare în domeniu. Dintre toate metodele de predare, directorul ar trebui să ofere prioritate celor mai inovatoare, să implice și să motiveze elevii aflați în situații de risc. De exemplu, Învățarea prin cooperare, Educația de la egal la egal, Învățarea activă.

Site web

- [Teaching methods \(Metode de predare\)](#)
Din secțiunea pachetului de instrucțiuni de pe portalul de incluziune școlară, câteva strategii de predare bazate pe colaborare ce par a avea succes.

Evaluarea

Evaluarea școlii reprezintă un instrument de intervenție pentru directorul școlii. Îl ajută să verifice eficiența instruirii și să regândească măsuri de abordare și prevenire a situațiilor de risc. Un instrument de evaluare îl reprezintă CCE (Cadrul Comun de Evaluare). Directorul va desemna un grup de oameni în vederea realizării autoevaluării școlii și va realiza un plan de îmbunătățire a acțiunilor referitoare la situațiile de risc. Procesul de evaluare internă și externă are scopul de a identifica factorii de risc, luând în considerare toate aspectele învățării organizatorice, conform modelului CCE.

Site-uri web

- [EIPA European Institute of Public Administration \(IEAP Institutul European de Administrație Publică\)](#)
Centrul principal de excelență pentru integrare europeană și noile provocări pentru administrație publică.

Monitorizarea

În diversele etape ale anului școlar, directorii vor pregăti acțiunile de monitorizare necesare pentru a identifica factorii de risc și pentru a oferi soluții pentru această problemă. În primul rând, monitorizarea urmează fazele strategice ale anului școlar, acordând o deosebită atenție unor indicatori precum repetiția, modelul de înscriere, abandonul școlar, absențele și întârzierile, modelul de note și pedepsele disciplinare. Este importantă pregătirea, împreună cu personalul și cu profesorii, a unei broșuri, a unei cărți, a unei resurse digitale simple și ușor de lecturat, transferabilă spațiului extern, în primul rând, familiilor.

Site-uri web

- [External Support & Co-operation Module \(Sprijin extern & Modul de cooperare\)](#)
Este un modul interactiv care invită participanții să se preocupe de elevii care părăsesc școala timpuriu, să exploreze cauzele, consecințele și să acorde sprijin în abordarea acestei probleme.

Analiza

Ce date ar trebui să identifice directorii pentru a descoperi factorii de risc? În ceea ce privește analiza cantitativă, ce fel de lecturi îți pot oferi aceste date? Deoarece aceste date pot fi legate de statisticile cerute, în mod obișnuit, la nivel central și local, în ceea ce privește rezultatele și instruirea, cum să facilitezi lectura acestor date? Fiecare școală și sistem de instruire are cu siguranță o abordare diferită a problemei referitoare la abandonarea timpurie a școlii și este adeseori dificil să compari informațiile din diferite țări. Cu siguranță că un bun punct de plecare ar putea fi analiza testelor internaționale (cum ar fi OCSE PISA), în ceea ce privește nivelul de cunoștințe, deoarece ele oferă informații despre context, nivelul social și altele similare cu acestea.

Site-uri web

- [Education Indicators in Focus \(EDIF\) \(Indicatorii educației în centrul atenției \) \(IECA\)](#)
O combinație de texte, grafice prezentate cu scopul de a face lectura convingătoare, descriind cele mai interesante subiecte de politici și practici educative, introduse în context internațional.
- [OCSE EDIF Education Indicators in Focus OCSE IECA \(Indicatorii educației în centrul atenției\)](#)
O serie de broșuri OECD, publicate în mod regulat, ce fac referire la o serie de indicatori educativi extrași din publicația anuală a OECD's "Educația dintr-o privire" și care prezintă interes deosebit pentru educatori și factorii de decizie.

Raportul

Întocmirea raportului anual referitor la factorii de risc și la rata de abandon are, în primul rând, scopul de a se proiecta în exteriorul școlii, de a face educația și răspunsurile sociale cunoscute comunității. Raportul trebuie întocmit pe parcursul anului școlar printr-o serie de observații, chestionare, fișe de referință, grupuri ce dezbat un anumit aspect și, pentru acest motiv, pare a fi strâns legat de metode de autoevaluare și de calitate.

Cum să redactezi un raport: realizând o colecție de mărturii (ale profesorilor, familiilor, elevilor, ale altor angajați ai școlii), comparând mărturiile cu alte instrumente produse de școală pe parcursul anului.

Alte posibilități: pregătirea unui sondaj pentru profesori, elevi și familii pe parcursul diverselor etape ale anului școlar referitor la cazurile dificile abordate. După colectarea și lectura tuturor rezultatelor fișelor, ar trebui să fie întocmit raportul.

Site-uri web

- [Teachers' testimonials \(Mărturii ale profesorilor\)](#)
Mărturii ale profesorilor referitoare la resursele și practicile pentru prevenirea părăsirii timpurii a școlii, disponibile pe portalul Stay@School.
- [Success Story \(Povești de succes\)](#)
O colecție de povești de succes despre prevenirea părăsirii timpurii a școlii, ce prezintă perspectivele tuturor actorilor principali implicați: directori de școală, profesori, elevi și părinți.

Cum să concepi și să planifici pentru viitor

La finalul activităților desfășurate pe tot parcursul anilor, directorul și grupul de lucru poate reformula măsurile de intervenție pentru viitor. În asemenea etapă este importantă conceperea de instrucțiuni pentru etapa de reformulare, conform modelului SWOT (**P**uncte tari, **P**uncte slabe, **O**portunități, **A**menințări). Desigur, utilizarea modelului SWOT este în pregătire pentru planul de viitor, în vederea identificării elevilor aflați în risc de abandon, dar este, de asemenea, legat de alegerea generală a calității în școală și poate fi folosit și pentru alte modele, cum ar fi CAF.

Site-uri web

- [SWOT analysis \(Analiza SWOT\)](#)
O introducere generală în modelul SWOT.
- [RapidBi](#)
Instrumente educative după modelul SWOT.
- [EIPA European Institute of Public Administration \(IEAP Institutul European de Administrație Publică\)](#)
Referire la evaluarea CAF a calității.

Colectarea și diseminarea de bune practici

Înregistrarea intervențiilor, a colecțiilor de metode de predare și a cazurilor practice și eficiente abordate în domeniul situațiilor de risc la școală, reprezintă baza pentru documentarea tuturor bunelor practici pe care școala le-a pus în aplicare într-o anumită perioadă de timp. Utilizarea bunelor practici și diseminarea lor poate apărea în formele considerate cele mai potrivite de către școală, începând de la cele instituționale până la cele de la nivel local. Diseminarea pe internet (este mai bine dacă școlile funcționează ca o rețea) poate reprezenta un bun punct de plecare, dar confruntarea zilnică a tuturor actorilor implicați în procesul educațional de la școală permite transformarea bunelor practici în acțiune, prin înființarea de asociații, rețele și consorții și prin implicarea tuturor părților interesate.

Site-uri web

- [Best practice \(Cele mai bune practici\)](#)
O metodă pentru diseminare și implementare a rezultatelor proiectului.
- [PBworks](#)
Captarea și diseminarea lecțiilor învățate, a studiilor de caz și a bunelor practici.
- [L'accountability nella scuola](#)
O publicație italiană despre responsabilitatea în școală.
- [Accountability \(Responsabilitate\)](#)
Standarde utilizate pe scară largă, cercetări de top și servicii de consultanță strategică ce ajută organizațiile să devină mai responsabile și mai durabile.